

Balak 2024 The Wall

Rembrandt, Balaam and the Ass, 1626

Targum pseudo-Jonathan (Numbers 22:5) writes:

לבן הארמי הוא בלעם

The Talmud Bavli (Sanhedrin 105a) writes:

הוא בעור הוא כושן רשעתיים הוא לבן הארמי

The Zohar (Vayishlach) writes:

ולבן הארמי...אבוי דבעור הוה ובעור אבוי דבלעם

So Bil'am is either Lavan, Lavan's son, or Lavan's grandson, depending which Midrash you want to go with. (Or he's just a guy named Bil'am, and you don't want to go with any of these Midrashim.)

Num 22:25

וּתְרָא הָאֲתוֹן אֶת־מְלֶאךָהּ יְהוָה וַתִּלְחֹץ אֶל־הַקִּיר וַתִּלְחֹץ אֶת־רַגְלָהּ בְּלַעַם
אֶל־הַקִּיר וַיִּסֹּף לְהַכֹּתָהּ:

The ass, seeing the messenger of יהוה, pressed herself against the wall and squeezed Balaam's foot against the wall; so he beat her again.

Ibn Ezra

אל הקיר. הוא הגדר:

UNTO THE WALL. The reference is to the fence.⁷⁰ Mentioned in the previous verse.

Haamek Davar

ותלחץ אל הקיר. הטתה עצמה מאמצע המשעול אל הצד סמוך לקיר:

Gen 31:48

וַיֹּאמֶר לָכֵן הִגַּל הַזֶּה עֵד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ גַּלְעָד:

And Laban declared, "This mound is a witness between you and me this day." That is why it was named Gal-ed;

Tanchumah

עד הגל הזה, זה שאמר הכתוב: ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר (במדבר כב, כה). הגל הוא הקיר. לפי שעבר בלעם את השבועה שנשבע ליעקב, שנאמר: אם לא תעבר את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה, ובלעם זה לבן, שנאמר: ארמי אבד אבי (דברים כו, ה), ועל שבקש לכלות את ישראל נקרא ארמי, שנאמר: ולכה זעמה ישראל, לכך נפרע הקיר ממנו, לפי שהוא העד על השבועה, כדכתיב, יד העדים תהיה בו בראשנה (דברים יז, ז). וישבע יעקב בפחד אביו יצחק. חס ושלום שלא נשבע אותו צדיק בשמו של מלך אלא בחיי אביו, כאדם הרוצה לאמת דבריו ואומר: חי אבא אם אעשה זאת. ואף אותה שבועה לא נשבע לולי הפחד, כדכתיב, בן יכבד אב (מלאכי א, ו).

Midrash Tanchuma, Vayetzei 13:4

This heap is witness between me and thee

Gen 31:48

Scripture states elsewhere in reference to this verse:

And crushed Balaam's foot against the wall

Num 22:25

The heap alluded to in our text was the very wall at which Balaam violated the promise he had made to Jacob, as it is said:

I will not pass over this heap to harm you

Gen 31:52

Balaam and Laban were one and the same, for it is said of him:

An Aramean was destroying my father

Deut 26:5

Balaam was called an Aramean, because he desired to annihilate Israel, as is said:

Come, execrate Israel

Num. 23:7

Hence, it was the very wall that had borne witness to the oath that he had made that called him to account, as is written:

The hand of the witness shall be first upon him

Deut. 17:7

And Jacob swore by the Fear of his father, Isaac

Gen. 31:53

This righteous man did not swear by the name of the king, but rather on the life of his father. He did it just as a man who desires to prove the truth of this remarks says:

“I swear by the life of my father.”

He swore this oath only out of respect, as is written:

A son shall honor his father

Mal. 1:6

Pirkei Avot 5:19

משנה אבות ה'י"ט

(יט) כָּל מִי שֵׁיִשׁ בִּידוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הִלְלוּ, מִתְלַמְּדוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. וְשְׁלֹשָׁה דְבָרִים אַחֲרֵיהֶם, מִתְלַמְּדוֹ שֶׁל בְּלָעַם הָרָשָׁע. עֵין טוֹבָה, וְרוּחַ נְמוּכָה, וְנֶפֶשׁ שְׂפֵלָה, מִתְלַמְּדוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. עֵין רָעָה, וְרוּחַ גְּבוּהָה, וְנֶפֶשׁ רִחְבָּה, מִתְלַמְּדוֹ שֶׁל בְּלָעַם הָרָשָׁע. מֵה בֵּין תְּלַמְּדוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ לְתַלְמִידוֹ שֶׁל בְּלָעַם הָרָשָׁע. תְּלַמְּדוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, אוֹכְלֵין בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנוֹחְלֵין בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׁנַאֲמַר (מְשַׁלֵּי ח) לְהַנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ, וְאַצְרִיתֵיהֶם אִמְלֵא. אֲבָל תְּלַמְּדוֹ שֶׁל בְּלָעַם הָרָשָׁע יוֹרְשֵׁין גִּיהֶנָם וְיוֹרְדִין לְבָאָר שְׁחַת, שְׁנַאֲמַר (תְּהִלִּים נה) וְאַתָּה אֱלֹקִים תּוֹרִידֵם לְבָאָר שְׁחַת, אֲנָשֵׁי דָמִים וּמְרָמָה לֹא יִחְצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֲבַטַח בָּךְ:

(19) Anyone who has these three things is from the students of Abraham, our father, and [anyone who has] three other things is from the students of Bilaam the evildoer: [one who has] a good eye, a humble spirit and a small appetite -- is from the students of Abraham, our father.

[One who has] **an evil eye, a haughty spirit and a broad appetite - is from the students of Bilaam the evildoer**. What [difference] is there between the students of Abraham, our father, and the students of Bilaam the evildoer?

The students of Abraham, our father, eat in this world and possess the next world, as it is stated

כא להנחיל אהבי יש: ואצרתיהם אמלא. 21 That I may cause those that love me to inherit substance, and that I may fill their treasures.

(Proverbs 8:21), ***"There is what for those that love Me to inherit, and their treasures will I fill."***

But the students of Bilaam the evildoer inherit Gehinnom (Purgatory) and go down to the pit of destruction, as it is stated

כד ואתה אלהים, תורדם לבאר שחת--
אנשי דמים ומרמה, לא יחצו ימיהם;
ואני, אבטח-בך. 24 But Thou, O God, wilt bring them down into the nethermost pit; {N}
men of blood and deceit shall not live out half their days; {N}
but as for me, I will trust in Thee. {P}

(Psalms 55:24), ***"And You, God, will bring them down to the pit of destruction; the people of blood and deceit, they will not live out half their days; and I will trust in You."***

Berakhot 7a:8-11

ברכות ז' א:ח'-י"א

וכמה זעמו רגע וכמה רגע אחד מחמשת רבוא ושמונת אלפים
ושמנה מאות ושמנים ושמנה בשעה וזו היא רגע ואין כל
בריה יכולה לכוין אותה שעה חוץ מבלעם הרשע דכתיב
ביה ויודע דעת עליון

...

השתא דעת בהמתו לא הוה ידע דעת עליון הוה ידע

...

אלא מלמד שהיה יודע לכוין אותה שעה שהקדוש ברוך הוא
כועס בה

...

והיינו דאמר להו נביא לישראל עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך
מואב וגו' מאי למען דעת צדקות ה'

אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: דעו כמה צדקות
עשיתי עמכם שלא כעסתי בימי בלעם הרשע, שאלמלי
כעסתי — לא נשתייר משונאייהם של ישראל שריד
ופליט. והיינו דקאמר ליה בלעם לבלק: "מה אקב לא
קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'", מלמד שכל אותן
הימים לא זעם. וכמה זעמו — רגע. וכמה רגע? אמר
רבי אבין ואיתימא רבי אביןא: רגע כמימריה. ומנא לן
דרגע רתח? — שנאמר: "כי רגע באפו חיים ברצונו".
ואי בעית אימא מהכא: "חבי כמעט רגע עד יעבר זעם".

How much time does His anger last? God's anger lasts a moment. And how long is a moment? One fifty-eight thousand, eight hundred and eighty-eighth of an hour, that is a moment. The Gemara adds: **And no creature can precisely determine that moment** when God becomes angry, **except for Balaam the wicked, about whom it is written:**

טז נאם. שמע אמרי-אל. וידע. דעת עליון: מחזה שדי יחזה. נפל
וגלוי עינים.

16 The saying of him who heareth the words of God, and knoweth the knowledge of the Most High, who seeth the vision of the Almighty, fallen down, yet with opened eyes:

"He who knows the knowledge of the Most High"

Num 24:16

...

This should not be understood to mean that Balaam was a full-fledged prophet. **Now**, clearly, Balaam **did not know the mind of his animal; and he did know the mind of the Most High?** If he could not understand the rebuke of his donkey, he was certainly unable to understand the mind of the Most High.

...

Rather, this verse from Numbers **teaches that Balaam was able to precisely determine the hour that the Holy One, Blessed be He, is angry.** At that moment, Balaam would utter his curse and, through God's anger, it would be fulfilled.

...

And that is what the prophet said to Israel:

ה עמי. זכר-נא מדה-יעץ בלק מלך מואב, ומדה-ענה אתו. בלעם
בן-בעור--מן-השטים. עד-הגלגל, למען, דעת צדקות יהוה.
5 O My people, remember now what Balak king of Moab devised, and what
Balaam the son of Beor answered him; from Shittim unto Gilgal, that ye may
know the righteous acts of the LORD.

"My nation, remember what Balak king of Moab advised, and how Balaam, son of Beor, responded; from Shittim to Gilgal, so that you may know the righteous acts of the Lord" (Micah 6:5).

What is meant by the statement: *"So that you may know the righteous acts of the Lord"*?

Sifrei Devarim 357:40

ספרי דברים שנ"ז:מ'

(מ) ולא קם נביא בישראל כמשה - אבל באומות קם. ואיזה?
זה בלעם בן בעור! אלא יש הפרש בין נבואתו של משה
לנבואתו של בלעם: משה לא היה יודע מי מדבר עמו, ובלעם
היה יודע מי מדבר עמו, שנא' נאם שומע אמרי אל ויודע דעת
עליון; משה לא היה יודע מי מדבר עמו עד שנדבר עמו, ובלעם
היה יודע אימתי היה מדבר שנא' ויודע דעת עליון; משה לא
היה מדבר עמו עד שהוא עומד, שנ' ואתה פה עמוד עמדי,
ובלעם היה מדב' עמו כשהוא נופל, שנ' מחזה שדי יחזה נופל
וגלוי עינים.

(40) (Devarim, *Ibid.* 10) "And there shall not arise in Israel again a prophet such as Moses": (Deut 34:10)

י ולא קם נביא עוד בישראל כמשה. אשר ידעו יתוה. פנים אל פנים. 10 And there hath not arisen a prophet since in Israel like unto Moses, whom the LORD knew face to face;

But among the nations, there did arise. And who was he? Bilam the son of Beor. But there is a difference between the prophecy of Moses and the prophecy of Bilam. Moses did not know who was speaking to him, and Bilam did know, viz. (Bamidbar 24:16)

"The speech of the hearer (Bilam) of the words of the Almighty." Moses did not know when He would speak to him until He did so. Bilam did know, viz. "and the knower of the knowledge of the Most High." Moses did not speak with Him unless he was standing, viz. (Devarim 5:28) "And you, here, stand with Me."

And Bilam spoke with Him when he was fallen, viz. (Bamidbar 24:4) "The vision of the Almighty shall he see, fallen and his eyes uncovered."

Num Rabba 14:20

במדבר רבה י"ד:כ'

(כ) ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו (במדבר ז, פט), תני (דברים לד, י): ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל באמות העולם קם, כדי שלא יהא פתחון פה לאמות העולם לומר אלו היה לנו נביא כמשה היינו עובדים להקדוש ברוך הוא. ואיזה נביא היה להם כמשה זה בלעם בן בעור, אלא הפרש בין נבואתו של משה לנבואתו של בלעם, שלש מדות היו ביד משה מה שלא היו ביד בלעם. משה היה מדבר עמו עומד, שגאמר (דברים ה, כח): ואתה פה עמד עמדי ואדברה אליך וגו', ועם בלעם לא היה מדבר עמו אלא נופל, שגאמר (במדבר כד, ד): נפל וגלוי עינים. משה היה מדבר עמו פה אל פה, שגאמר (במדבר יב, ח): פה אל פה אדבר בו, ובבלעם (במדבר כד, ד): נאם שמע אמרי אל, שלא היה מדבר עמו פה אל פה. משה היה מדבר עמו פנים בפנים, שגאמר (שמות לג, יא): ודבר ה' אל משה פנים אל פנים, ועם בלעם לא היה מדבר כי אם במשלים, כמה דתימא (במדבר כג, ז): וישא משלו ויאמר וגו'. שלש מדות היו ביד בלעם מה שלא היו ביד משה, משה

לא היה יודע מי מדבר עמו, בלעם היה יודע מי מדבר עמו, שגאמר: נאם שמע אמרי אל אשר מחזה שדי יחזה. משה לא היה יודע אימתי הקדוש ברוך הוא מדבר עמו, ובלעם היה יודע אימתי הקדוש ברוך הוא מדבר עמו, שגאמר (במדבר כד, טז): וידע דעת עליון. משלו משל לטבחו של מלך שהוא יודע מה המלך מקריב על שלחנו ויודע כמה הוצאות יוצאות למלך על שלחנו, כך היה בלעם יודע מה הקדוש ברוך הוא עתיד לדבר עמו. בלעם היה מדבר עמו בכל שעה שירצה, שגאמר: נפל וגלוי עינים, היה משתטח על פניו ומיד היה גלוי עינים על מה ששואל, ומשה לא היה מדבר עמו בכל שעה שירצה. רבי שמעון אומר אף משה היה מדבר עמו בכל שעה שירצה, שגאמר: ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו, מיד (במדבר ז, פט): וישמע את הקול מדבר אליו.

Bemidbar Rabbah 14:20

פֶּטַח וּבָבָא מֹשֶׁה אֶל-אֱהֹרָה לְדַבֵּר אִתּוֹ. וַיִּשְׁמַע אֶת-הַקּוֹל מִדַּבֵּר
אֵלָיו מֵעַל הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל-אֹרֶן הָעֵדוּת. מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים: וַיְדַבֵּר.
אֵלָיו. {פ}.

89 And when Moses went into the tent of meeting that He might speak with him, then he heard the Voice speaking unto him from above the ark-cover that was upon the ark of the testimony, from between the two cherubim; and He spoke unto him. {P}

(20) And in Moshe's coming to the tent of meeting to speak with Him:
It is learned (Deuteronomy 34:10),

י וְלֹא-קָם עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל, כְּמֹשֶׁה, אֲשֶׁר יָדָעוּ יְהוָה, פָּנִים
אֶל-פָּנִים.

10 And there hath not arisen a prophet since in Israel like unto Moses, whom the LORD knew face to face;

“And no other prophet arose in Israel like Moshe” - in Israel, none did arise, but among the nations of the world, one did arise; so that there not be a claim open to the nations to say, “If we had a prophet like Moshe, we would have worshiped the Holy One, blessed be He. And which prophet did they have [that was] like Moshe?”

This was Bilaam the son of Beor.

However there is a difference between the prophecy of Moshe and the prophecy of Bilaam:

Three characteristics were in the hand of Moshe that were not in the hand of Bilaam.

Moshe would speak with Him, standing; as it is stated (Deuteronomy 5:28), “And you stand with Me and I will speak to you, etc.”

And with Bilaam, He would only speak with him prostrate, as it is stated (Numbers 24:4), “fallen and of open eyes.”

Moshe would speak to Him 'mouth to mouth,' as it is stated (Numbers 13:8), “'Mouth to mouth' I speak to him.”

And with Bilaam [it is written,] “Speaks the one who hears the speeches of God” – as He did not speak to him 'mouth to mouth.'

Moshe would speak to him face to face, as it is stated (Exodus 33:11), “And the Lord spoke to Moshe face to face.”

And with Bilaam, He only spoke in parables, as you say (Numbers 24:15), “And he started his parable, etc.”

Three characteristics were in the hand of Bilaam that were not in the hand of Moshe: Moshe did not know who was speaking with him.

Bilaam knew who was speaking with him, as it is stated, "Speaks the one who hears the speeches of God, who gazes upon the vision of the Almighty."

Moshe did not know when the Holy One, blessed be He, would speak to him, and Bilaam did know when the Holy One, blessed be He, would speak to Him; as it is stated, "and who knows the mind of the Most Elevated."

They [accordingly] told a parable about the king's butcher who knows what the king brings to his table and knows how much is spent for [what goes] on the king's table.

So it was that Bilaam knew what the Holy One, blessed be He, would say to him in the future.

Bilaam would speak with Him any time he wanted, as it is stated, "fallen and of open eyes" - he would prostrate himself on his face and immediately, his eye would be revealed about what he was asking; and

Moshe did not speak to Him anytime he wanted.

Rabbi Shimon says, "Moshe too would speak to Him anytime he wanted, as it is stated, 'And in Moshe's coming to the tent of meeting to speak with Him' - immediately, 'and Moshe heard the Voice speaking to him.'"

Bilaam & Lavan in Midrash

A passage from Tanhuma associates Bilaam with none other than Lavan, the archetypical rabbinic villain:

מדרש תנחומא, ויצא י"ג:ד'

עד הגל הזה זש"ה ותלחץ רגל בלעם אל הקיר (במדבר כב),
הגל הוא הקיר לפי שעבר בלעם את השבועה שנשבע ליעקב
שנאמר אם לא תעבור את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה,
ובלעם זה לבן שנאמר ארמי אובד אבי (דברים כו), ועל שבקש
לכלות ישראל נקרא ארמי שנאמר ולכה זועמה ישראל לכך
נפרע הקיר ממנו לפי שהוא העד על השבועה כדכתיב יד
העדים תהיה בו בראשונה (דברים יד), וישבע בפחד אביו
יצחק, ח"ו לא נשבע אותו צדיק בשמו של מלך אלא בחיי אביו
כאדם הרוצה לאמת דבריו ואומר חי אבא אם אעשה זאת, ואף
אותה שבועה לא נשבע לולי הפחד כדכתיב בן יכבד אב
(מלאכי א):

Midrash Tanchuma, Vayetzei 13:4

This heap is witness between me and thee (Gen. 31:48).

Scripture states elsewhere in reference to this verse: *And crushed Balaam's foot against the wall* (Num. 22:25).

The heap alluded to in our text was the very wall at which Balaam violated the promise he had made to Jacob, as it is said: *I will not pass over this heap to harm you* (Gen. 31:52).

Balaam and Laban were one and the same,¹³*Sanhedrin 105a. See Ginzberg, Legends of the Jews 6:123.* for it is said of him: *An Aramean was destroying my father* (Deut. 26:5).

Balaam was called an Aramean, because he desired to annihilate Israel, as is said: *Come, execrate Israel* (Num. 23:7). Hence, it was the very wall that had borne witness to the oath that he had made that called him to account, as is written: *The hand of the witness shall be first upon him* (Deut. 17:7). *And Jacob swore by the Fear of his father, Isaac* (Gen. 31:53).

This righteous man did not swear by the name of the king, but rather on the life of his father. He did it just as a man who desires to prove the truth of this remarks says: "I swear by the life of my father." He swore this oath only out of respect, as is written: *A son shall honor his father* (Mal. 1:6).

The King and his Mistress

Gen Rabba 52:5

בראשית רבה נ"ב:ה'

ויבא אלקים וגו' בחלום הלילה א"ר יוסי אין הקדוש ברוך הוא נגלה על נביאי אומות העולם אלא בשעה שדרך בני אדם לפרוש זה מזה הה"ד (איוב ד) בשעיפים מחזיונות לילה ואלי דבר יגונב וגו' מה בין נביאי ישראל לנביאי אומות העולם רבי חנינא בר פפא ורבנן רבי חנינא בר פפא אמר משל למלך שהיה נתון הוא ואוהבו בטרקלין וילון מונח ביניהם כל זמן שהיה רוצה לדבר עם אוהבו היה קופל את הוילון ומדבר עמו אבל לנביאי אומות העולם אינו מקפל אותו אלא מדבר עמהם מאחרי הוילון ורבנן אמרי למלך שהיה לו אשה ופלגש כשהוא הולך אצל אשתו הוא הולך בפרהסיא וכשהוא הולך אצל שפחתו הולך במטמוניות כך אין הקב"ה נגלה על אומות העולם אלא בלילה (במדבר כב) ויבא אלקים אל בלעם לילה (בראשית לא) ויבא אלקים אל לבן הארמי בחלום הלילה (שם כ) ויבא אלקים אל אבימלך בחלום הלילה מה בין נביאי ישראל לנביאי אומות העולם רבי חמא ב"ר חנינא ור' יששכר מכפר מנדי ר' חמא אמר אין הקדוש ברוך הוא נגלה על

נביאי אומות העולם אלא בחצי דבור היך מה דאת אמר (במדבר כג) ויקר אלקים אל בלעם א"ר יששכר דכפר מנדי אין הלשון הזה ויקר אלא לשון טומאה היך מד"א (דברים כג) כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה אבל נביאי ישראל בדבור שלם בלשון חיבה בלשון קדושה בלשון שמלאכי השרת מקלסין אותו שנאמר (ישעיה ו) וקרא זה אל זה ואמר קדוש וגו' א"ר יוסי בן ביבה (משלי טז) רחוק ה' מרשעים אלו נביאי אומות העולם ותפלת צדיקים ישמע אלו נביאי ישראל ויבא אלקים אל אבימלך ויאמר לו הנך מת על האשה וגו' מכאן שאין התראה בבני נח והיא בעולת בעל אמר רבי אחא בעלה נתעטר בה והיא לא נתעטרה בבעלה רבנן אמרי מרתא דבעלה בכ"מ האיש גוזר ברם הכא כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה:

“God came to Avimelekh in a dream at night, and He said to him: Behold, you will die because of the woman that you have taken, as she is married to a husband” (Genesis 20:3).

ג וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-אַבִּימֶלֶךְ. בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה: וַיֹּאמֶר לוֹ. הֲנֵדָה מֵת
עַל-הָאִשָּׁה אֲשֶׁר-לָקַחְתָּ. וְהִיא. בְּעֵלְתָּ בְעַל.
3 But God came to Abimelech in a dream of the night, and said to him:
'Behold, thou shalt die, because of the woman whom thou hast taken; for she
is a man's wife.'

“God came to Avimelekh in a dream at night” –

Rabbi Yosei said: The Holy One blessed be He appears to the prophets of the nations of the world only at a time that people typically have taken their leave from one another.

That is what is written: “In thoughts from visions of the night,” (Job 4:13) “a matter stealthily came to me” (Job 4:12).

What is the difference between the prophets of Israel and the prophets of the nations of the world?

Rabbi Ḥanina bar Pappa and the Rabbis, Rabbi Ḥanina bar Pappa said:

This is analogous to a king who was situated with his friend in a great hall, with a curtain placed between them.

Whenever he would seek to speak with his friend, he would draw the curtain back and speak with him. But for the prophets of the nations of the world, He does not draw it back, but, rather, he speaks to them from behind the curtain. The Rabbis say: It is analogous to a king who had a wife and a concubine. When he goes to his wife, he goes publicly, but when he goes to his maidservant [the concubine], he goes clandestinely.

So, the Holy One blessed be He appears to those of the nations of the world only at night: “God came to Bilam at night” (Numbers 22:20); “God came to Laban the Aramean in a dream of the night” (Genesis 31:24); “God came to Avimelekh in a dream at night.”

What is the difference between the prophets of Israel and the prophets of the nations of the world?

Rabbi Ḥama ben Rabbi Ḥanina and Rabbi Yisakhar of Kefar Mandi, Rabbi Ḥama said: The Holy One blessed be He appears to the prophets of the nations of the world only with a truncated form of speech, as it says:

ד וַיִּקְרַ אֱלֹהִים. אֶל-בְּלָעָם: וַיֹּאמֶר אֵלָיו. אֶת-שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחֹת עָרְכָתִי. וְאָעַל כָּר וְאֵיל. בְּמִזְבְּחֹת. 4 And God met Balaam; and he said unto Him: 'I have prepared the seven altars, and I have offered up a bullock and a ram on every altar.'

"God happened [vayikar] upon Bilam" (Numbers 23:4).

Rabbi Yisakhar of Kefar Mandi said: This expression *vayikar* is nothing other than an expression of impurity, just as it says: "If there will be among you a man who will not be pure due to an...incident [*mikre*]" (Deuteronomy 23:11).

But to the prophets of Israel [He appears] with a complete form of speech, with an expression of endearment, with an expression of sanctity, with the expression with which the ministering angels laud Him, as it is stated: "And this one called to that one and said: Holy, ..." (Isaiah 6:3).

Rabbi Yosei ben Beiva said: "The Lord is far from the wicked" (Proverbs 15:29) – this refers to the prophets of the nations of the world; "and He hears the prayer of the righteous" (Proverbs 15:29) – this refers to the prophets of Israel.

"God came to Avimelekh in a dream at night, and He said to him: Behold, you will die because of the woman..." – from here we learn that there is no forewarning [necessary] for Noahides.

"And she is married to a husband [*be'ulat baal*]" –

Rabbi Aḥa said: Her [Sarah's] husband was crowned with her but she was not crowned with her husband.

The Rabbis say: She was her husband's superior. Everywhere, the man gives the orders; here, however, "Everything that Sarah says to you, heed her voice" (Genesis 21:12).

11. Torah Temimah Devarim 34:10, note 26

ונהירנא כי בהסתופפי בצל אולפנא רבתא דק' וואלאזין שמעתי שם בשם הגאון ר' חיים מוואלאזין ז"ל הסבר נמרץ לדרשה זו עפ"י משל לנשר ועטלף ששניהם יודעים עת זריחת השמש וביאת השמש, אך מנקודת הראות שתי הקצוות שונות תכלית שינוי זמ"ז, כי כידוע מטבע הנשר, שאוהב קרני השמש הוא ובלילה עיניו כהות מראות, וכנגד זה העטלף ימצא קורת רוח רק באישון לילה ואפילה, ומתיירא הוא מפני אור היום, ולכן כשתזרח השמש יודעים שניהם, אבל תכלית ידיעתם שונה, כי הנשר יודע כדי להקיץ ולראות אור וחיים, והעטלף יודע כדי להטמן ולהחבא, וכנגד זה כבוא השכת הלילה יודעים ג"כ שניהם, אבל הנשר יודע כדי להחבא והעטלף כדי להקיץ.

When I was learning in the Volozhin yeshiva, I heard in the name of Rabbi Chaim Volozhiner an explanation of this, using a parable of an eagle and a bat, that both of them know when the sun rises and when the sun sets, but their reason for knowing are exact opposites. The nature of the eagle is known, that it loves the rays of sun and at night its eyes cannot see. As opposed to the bat, who finds calm only in the darkness and fears the light of day. Therefore, when the sun shines, they both know, but the reason is different. The eagle knows to wake and see the light and life, and the bat knows to hide. And when the sun sets, they also both know, but the eagle knows to hide, and the bat knows to wake up.

וציור זה מקביל לידיעת משה ובלעם את דעת עליון, כי אז בעת ששרתה עת רצון להשפיע אורה וברכה לעולם אז נתעוררה נבואת משה וכוון את השעה לחלות פני עליון לתכלית זו, ואף בלעם ידע העת ההיא, אבל נתחמק ועבר בעת הטובה ההיא וכבש נבואתו כמו העטלף, וכנגד זה לעת נסתמו צנורות האור והשפעת הטובה ומקומם לקחו רוח כהה וזעם וקצף על ישראל, אז נתעורר בלעם עם נבואתו לפעול באשר יכול, אבל משה רבינו בידעו עת רעה ההיא, נתחמק ועבר וכבש נבואתו עד יעבור זעם. ומבואר לפי"ז שאמנם שניהם ידעו לכוין דעת עליון, אבל זה פירש לאור וזה – לחושך, והבאור יקר ונכבד מאוד.

This image parallels Moshe's and Bilam's knowledge of God. Because when the opportunity comes to bring light and blessing to the world, Moshe's prophecy wakes up, and he intends to use this time to bring this into the world. And Bilam also knows this time, but he hides during this good time and withholds his prophecy, like a bat. And corresponding to this, when the channels of light and good influence are closed and, a dark spirit of anger comes against Israel, then Bilam wakes his prophecy to action, but Moshe, knowing this bad time, hides and withholds his prophecy until this time passes. Thus, both know how to determine God's will, but this one goes to light and this one goes to darkness.